

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Niemelä, Outi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Virkaurien muutos ja muuttumattomuus : tutkielma valtiovarainministeriön virkamiesten virkaurista vuosina 1940-2007			
Oppiaine-Läroämne-Subject Hallinto-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-11-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 143 s., 4 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Virkaurissa tapahtuneen kehityksen tarkastelu pohjautuu näkemykseen hallinnon jatkuvuudesta, joka Suomessa perustuu osaltaan virkamiesten merkittävään ja pysyvään asemaan. Hallinnon kehittämistyössä on kiinnitetty huomiota useisiin virkamieskuntaa koskeviin kysymyksiin, jotka ovat merkityksellisiä myös virkaurien toteutumisessa. Hallinnon jatkuvuus ja hallintoa koskeva kehittämistyö muodostavat jännitteen, joka on virkaurien muutoksen tai muuttumattomuuden kannalta tutkielmalle keskeinen. Tutkimuskohteena olevia valtiovarainministeriön virkauria tarkastellaan historiallisesta näkökulmasta vuosien 1940–2007 välisenä aikana, joka kattaa keskeiset kehitysvaiheet valtiovarainministeriön organisaatiossa, tehtäväkuvassa ja asemassa.</p> <p>Tutkielman tarkoituksena on selvittää, kuinka polkuriippuvuusprosessin avulla jatkuvuutta ylläpitävät, virkamiesjärjestelmäninstituution puitteissa toteutuvat virkaurat taipuvat hallintoajattelussa esitettyihin muutospyrkimyksiin. Viitekehys muodostuu historiallisen institutionalismin polkuriippuvuusmallista ja sitä täydentävästä hallintoajattelun muutoksesta. Polkuriippuvuudessa on kyse instituutioiden toiminnasta historiastaan riippuvaisina, kun instituution toiminnan periaatteiksi alunperin hyväksytyt ideat ja toimintatavat pitävät yllä jatkuvuutta ja rajoittavat kehitysvaihtoehtoja. Suomalaista virkamiesjärjestelmäninstituutiota määrittävät alkuperäisideat ja toiminnan mallit liittyvät etenkin juristien rekrytointiin, valtionhallinnon urien erillisyyteen muista yhteiskunnan aloista ja virkamiesten heikkoon liikkuvuuteen, mutta myös virkauriin miesten etenemisenä. Polkuriippuvuuden aiheuttamaa jatkuvuutta pyrkivät rikkomaan tarpeeksi voimakkaat toimintatapojen muutoksiin liittyvät ideat. Toivottua kehityssuuntaa edustaa tutkielmassa virkamiesjärjestelmän kehittämistä koskevia ideoita kokoavana tahona hallintoajattelu, joka heijastuu hallinnon kehittämisestä vastaavien organisaatioiden työssä. Hallintoajattelu on virkamiesjärjestelmän osalta esittänyt toistuvasti tutkintoihin perustuvien kelpoisuusvaatimusten väljentämistä ja virkamiesten liikkuvuuden lisäämistä sekä vähitellen myös valtionhallinnon ulkopuolisen kokemuksen korostamista ja tasa-arvon edistämistä.</p> <p>Tutkielma perustuu osana kvalitatiivista tutkimusta käytettävään kvantitatiiviseen menetelmään, nimikirja-aineistosta kerättyjen uratietojen tilastointiin. Tutkimusaineisto muodostuu 516 valtiovarainministeriön virkamiehen uratiedoista vuosilta 1940–2007. Tiedot osoittavat, että virkaurat ylläpitävät voimakkaasti jatkuvuutta. Virkaurat taipuvat muutokseen viiveellä niin, että virkamiesten monipuolista koulutusta ja kokemusta koskevat tavoitteet ovat alkaneet toteutua huomattavasti myöhemmin muutosta koskevien ideoiden esilletulon nähden. Virkamiesten koulutuksen monipuolistuminen alkoi näkyä varsinaisesti vasta 1970-luvun ja 1980-luvun taitteessa, vaikka sittenkin juristien asema on säilynyt vahvana. Useista näkökulmista toteutettu virkaurien tarkastelu osoittaa myös, kuinka vahvasti virkaurat ovat hallintoajattelua vastustaen jatkuvasti toteutuneet valtionhallinnon piirissä. Lisäksi organisaation eri osat pystyvät pitämään yllä omia perinteitään virkamiesten rekrytoinnissa. Myös organisaation eri tasojen välisessä tarkastelussa on huomattavissa, että johdon urien on ollut osin mahdollista pysyä muuttumattomina pidempään. Kokonaisuudessaan muutos ei ole toteutunut virkaurissa täydellisenä, vaan vanhojen toimintatapojen rinnalla tai osassa organisaatiota, mikä on tyypillistä polkuriippuvaisessa jatkuvuuteen taipuvaisessa kehityksessä. Perinteinen virkauramalli ei ole täysin muuttunut hallintoajattelun muutoksen mukaisesti.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords valtionhallinto historia 1940-2000-luku virkamiehet virkaurat valtiovarainministeriö uusinstitutionalismi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			